

[Ministeren for skatter og afgifter]

gen må det også indgå, at indtægter fra investering i skibsanparter efter skattereformen vil blive beskattet som kapitalindkomst, når skibsvirksomheden er anpartshaverens bierhverv.

På denne baggrund er der næppe grund til at tro, at investering i skibsanparter af skattemæssige grunde vil være mindre attraktiv end investering i andre typer anparter.

Hvad angår skibsværfternes situation, som der hentydes til i spørgsmålets begrundelse, er der grund til at pege på den nye lov om skatte- og realrenteafgiftsfrihed for indeksobligationer udstedt af skibskreditfonden. Med denne lovgivning har man søgt at lette finansieringsvilkårene for skibsværfterne.

Man vendte herefter tilbage til dagsordenens punkt 4, som var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 137:

Forslag til folketingsbeslutning om skærpelese af miljølovgivningen.

Af Bernhard Baunsgaard (RV) m.fl.
(Fremsat 17/4 86).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg er meget enig med forslagsstillerne i sigtet med dette forslag. Vi vil gerne have domstolene til at skærpe straffene for overtrædelse af miljølovgivningen. Det er lovovertrædelser, som ødelægger værdier, der fortjener en stærk beskyttelse.

Men jeg tror, at domstolene allerede har fået det signal, som skal til. I 1984 vedtog vi en lov om håndhævelse af bygge- og miljølovgivningen. Det var lov nr. 250 af 23. maj 1984. Denne lov bygger på betænkning nr. 981 fra 1983, og den svarer lige præcis til det, som forslagsstillerne efterlyser.

Det er endnu for tidligt at vurdere, om denne lov har fået den tilsigtede virkning. Loven trådte i kraft 1. august 1984. Skærpende love har ikke tilbagevirkende kraft. Den nye lov kan kun anvendes på lovovertrædelser begået efter 1. august 1984. Domstolene har endnu ikke pådømt sager om virkelig

store og grove lovovertrædelser begået efter lovens ikrafttrædelse.

Jeg tror ikke, at der på nuværende tidspunkt er megen idé i at give domstolene et nyt signal. Nu gælder det om at få et ordentligt tilsyn. Det er et synspunkt, som også støttes af Danmarks Naturfredningsforening. Med et godt tilsyn og en konsekvent opfølgning af sagerne vil vi opnå en større lovlighed hos virksomhederne og strengere straffe hos domstolene for de virksomheder, som alligevel bryder loven. Jeg vil derfor foreslå, at vi vender tilbage til problemet, når der i løbet af et år eller højst to kommer klare tilkendegivelser fra domstolene om virkningerne af loven fra 1984.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg har bedt om ordet allerede nu for en kort bemærkning, fordi jeg sjældent har oplevet en minister, der i den grad tilsyneladende har misforstået en betænkning, som det kom til udtryk her.

Der er jo ikke tale om, at ministeren gennem sit lovforslag har sørget for at gennemføre betænkningen. Jeg skal tillade mig senere at vende tilbage til flere eksempler, som er nødvendige for en ordentlig retshåndhævelse, som man har undladt; jeg skal bare her minde om, at en af de ting, som man administrativt har bedt om gennem betænkningen, er at få udstedt en vejledning til kommunerne i brugen af fagedforbud i de sager, hvor der er sket overtrædelse af bl.a. miljølovgivningen. Det er, efter hvad miljøministeriet meddeler så sent som i går, endnu ikke sket, men jeg skal senere tillade mig at vende tilbage til enkelte eksempler på, hvordan man tilsyneladende i miljøministeriet har misforstået betænkningen.

Hjortnæs (S):

Hr. Bernhard Baunsgaard er jo en usædvanlig politiker og kommer undertiden med overraskende initiativer. Ofte er det enkle og letforståelige initiativer, som man kan forholde sig til. Til andre tider er det noget mere kompliceret og uoverskueligt, hvad hensigten egentlig er.

Når jeg læser det foreliggende beslutningsforslag, så spørger jeg mig selv: hvad er egentlig hensigten? Ministeren var jo så ven-

[Hjortnæs]

lig at sige, at målsætningen, at vi skal have skærpede straffe for miljølovsovertrædelser, kunne ministeren nok give tilslutning til, og det er måske også det, der ligger i det, men så kunne hr. Bernhard Baunsgaard jo have sagt det lidt tydeligere.

Er det f.eks. at øge strafferammen fra ét til to års fængsel, hr. Bernhard Baunsgaard tænker på? For hvis det er det, har vi andre talt om det adskillige gange på tidspunkter, hvor hr. Bernhard Baunsgaard ikke har været til stede i salen. Det har handlet om at få strammet lovbestemmelserne op, få fjernet rets-usikkerhed i formuleringerne, spørgsmålet om at skærpe tilsynet, som ministeren også var inde på. Alt det arbejde er vi jo i fuld gang med. Vi sidder for øjeblikket og forhandler i miljøministeriet og med ministeren om at få gennemført nogle fornuftige ændringer. Jeg er sikker på, at hvis de forventninger, jeg har til det forhandlingsforløb, bliver indfriet, så kommer vi et fantastisk langt skridt i retning af at bedre retsgrundlaget og dermed altså også mulighederne for, at der kan blive idømt nogle strengere straffe.

Det, der også skaber tvivl i mit sind, er, at hr. Bernhard Baunsgaard jo normalt gør sig til talsmand for, at grundlæggende retsprincipper skal overholdes, og derfor går jeg ud fra, at hr. Bernhard Baunsgaard mener, at man ikke skal til at dømme hverken virksomheder eller andre, enkeltpersoner, eller hvad det nu kan være, på et meget løst grundlag. Der skal vel være dokumentation osv. osv., og det er også nogle problemer, vi har diskuteret.

Nu har hr. Bernhard Baunsgaard formentlig været grundig i sin forberedelse, så derfor har han sikkert også været nede i forhistorien og kigget lidt på diskussionen, der fandt sted her i folketinget, da vi drøftede håndhævelsesproblematikken i 1984, som ministeren også var inde på. Da fik vi jo ligesom trukket nogle retningslinjer op for, hvad det egentlig er, der er galt på nuværende tidspunkt.

Men som sagt er det arbejde sat i gang, og derfor forekommer det mig, at hr. Bernhard Baunsgaard kommer haltende lidt bagefter, og det er så selvfølgelig også udtryk for, at hr. Bernhard Baunsgaard ikke kan forvente, at vi andre skal lade os hæmme i vores forsøg på at skabe nogle reelle fremskridt, der

åbner for, at vi kan komme igennem med det, som jeg altså også må forstå er intentionen i hr. Bernhard Baunsgaards forslag. Jeg synes, det er lidt utidigt, og jeg vil godt sige til hr. Bernhard Baunsgaard, som jeg jo har kendt i mange år, at jeg går ud fra, at formålet ikke er at forhindre, at der nu bliver gennemført nogle fornuftige ting. Det er vel ikke sådan, at hr. Bernhard Baunsgaard gerne vil have, at man nu skal lægge tingene ned i en syltekrukke, og at de så skal ligge dér og køre rundt i et års tid, inden vi får noget præsenteret.

Jeg har tidligere sagt til hr. Bernhard Baunsgaard: lad os nu få det radikale venstre med ind i nogle positive forhandlinger om det, der ligger på bordet, så tror jeg også, vi får skabt det nødvendige retsgrundlag for, at man kan få gennemført strengere straffe i situationer, hvor der foreligger egentlige miljølovsovertrædelser.

Jeg vil opfordre hr. Bernhard Baunsgaard til at trække sit forslag; det tjener ikke noget fornuftigt formål.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg håber, de øvrige ordførere har gjort sig den ulempe at sætte sig ind i, dels hvad jeg har skrevet som bemærkninger til forslaget, dels hvad der står i betænkning nr. 981 fra 1983. Der har i hvert fald været tid til det.

Når den socialdemokratiske ordfører nævner, at jeg jo ikke foreslår en udvidelse af strafferammen, så kan det kun være, fordi han ikke engang har gjort sig den ulempe at gennemlæse de bemærkninger, jeg har ladet følge med forslaget, og hvori jeg citerer fra betænkningen:

»Udvalget finder det rimeligt, at den højeste straf, der kan idømmes for en miljøovertrædelse, fortsat er fængsel i et år, men har derved forudsat, at meget alvorlige miljøforbrydelser kan blive straffet betydeligt strengere efter de nye bestemmelser herom i straffeloven. Udvalget foreslår derfor . . . at sådanne bestemmelser indsættes i straffelovens kapitel om almenfarlige forbrydelser.«

Hvis det ikke er en udvidelse af straffeloven, så er det, fordi det ærede medlem slet ikke ved, hvad straffelovens kapitel 20, som det her drejer sig om, indeholder.

[Bernhard Baunsgaard]

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Det ender jo med, at vi næsten bliver færdige med debatten, inden vi har været ordførerrækken igennem.

Nu skulle hr. Bernhard Baunsgaard måske have sat sig lidt ind i den debat, vi havde i 1984 netop om det problem, idet det jo er sådan, at det ikke er miljøministerens opgave at fremsætte forslag til ændring af straffeloven. Jeg tror nok, at det er justitsministerens, sådan som verden er indrettet i dag.

Men jeg vil i øvrigt gøre opmærksom på, at vi dengang fik at vide, at man faktisk i straffelovrådet, mener jeg det er, arbejder lige præcist med at indsætte sådanne bestemmelser i straffelovens afsnit om almenfarlige forbrydelser. Adressen er altså, så vidt jeg kan se, forkert; det er ikke min opgave at beskytte miljøministeren, men jeg synes, at urimelighederne kan blive så voldsomme, at selv oppositionen må gå på talerstolen.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Nu er denne betænkning kommet i 1983, og da vi er i 1986, synes jeg nok, det havde været på tide, at der var sket noget på området.

Naturligvis forestiller jeg mig ikke, at miljøministeren skal komme med ændringer til straffeloven. Det er også derfor – hvis SF-ordføreren ville gøre sig den ulejlighed at læse beslutningsforslaget igennem – at det ikke er en henvendelse til miljøministeren, men en henvendelse til regeringen. Der er tale om, at der skal fremsættes forslag. De skal komme ikke alene fra miljøministeren. Jeg skal senere vende tilbage til, hvilken minister der efter min opfattelse bliver nødt til at tage fat her.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Som hr. Bernhard Baunsgaard så korrekt har påpeget, har vi jo haft lejlighed til siden sommeren 1983 at læse alle de udmærkede ting, der står i betænkningen. Vi har haft lejlighed til siden 1984, da det radikale venstre også var inde i forhandlingerne om skærpelse af håndhævelsesbestemmelserne, selv at stille forslag til ændring af straffelovens ka-

pitel om almenfarlige forbrydelser. Hvis hr. Bernhard Baunsgaard er så utålmodig, så er det bare om at gribe skrivemaskinen og komme i gang.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

En sidste kort bemærkning til hr. Bernhard Baunsgaard. Så går vi videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hvis vi havde et system og et sekretariat af et stort og voldsomt omfang til rådighed, så kunne vi naturligvis fremsætte alle de lovforslag, vi ville, sådan at vi kunne fritage regeringen for at arbejde med det. Men det er nu engang sådan, at når vi skal ind i disse indviklede sager, er det nødvendigt at arbejde med systemet. Det er derfor, jeg opfordrer regeringen og de forskellige ministre til at spille ud.

Ahlmann-Ohlson (KF):

Jeg vil gerne starte med at citere fra en kronik fra Berlingske Tidende i går af konstitueret landsdommer Gorm Toftegaard Nielsen:

»Den sidste skærpelse trådte i kraft den 1. juli 1984. Da en skærpelse kun har virkning for fremtidige overtrædelser af loven, er det nok endnu for tidligt at vurdere, om 1984-ændringen vil få den tilsigtede virkning. Overtrædelserne skal først begås, opdages af kommunerne, anmeldes, efterforskes, resultere i tiltalerejsning og vel pådømmes ved to instanser. I større forureningssager vil dette næppe kunne ske på mindre end to år. Sådanne saglige indvendinger har måske ikke større interesse for de dele af folketinget, som er bange for ikke at komme først med at demonstrere deres gode vilje.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg personligt finder det hidtil praktiserede niveau for bøder i miljøbeskyttelsessager for lavt.«

Toftegaard Niensens kronik og indledningen til kronikken belyser meget godt problemstillingen.

Det konservative folkeparti er naturligvis også helt enig i forslagsstillernes intentioner: at det ikke for nogen her i landet, heller ikke for det offentlige, må kunne betale sig at forurene. Også vi betragter miljøforbrydelser

[Ahlmann-Ohlsen]

som meget alvorlige. Bødestørrelserne må have en tilstrækkelig præventiv effekt, og indtil nu er det relativt små bøder, der er givet, og det erkender vi.

Vi vil fortsat gerne følge, hvordan billedet udvikler sig, men den nye lov fra 1984, der som bekendt bygger på betænkning nr. 981, har efter vores opfattelse endnu ikke fået lov til at slå igennem, og det skal den selvfølgelig have lov til.

Vi finder, at den aktuelle debat om forurening og ansvar på alle niveauer i landbrug og industri, hos amter og kommuner er både nyttig og meningsdannende, og debatten er i sig selv et signal til eventuelle forurenere.

Vi afviser således forslaget, men vi er indstillet på nøje at følge den fremtidige udvikling på området.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg vil bede hr. Ahlmann-Ohlsen om at præcisere formuleringen »de dele af folketinget«, da jeg går ud fra, at den meddelelse, der blev givet heroppefra, var møntet på dette forslag, og ellers vil jeg bede hr. Ahlmann-Ohlsen præcisere, hvor det er, den øvrige del af folketinget, f.eks. VS, f.eks. SF eller f.eks. socialdemokratiet, har fremsat ukvalificerede forslag på dette område.

(Kort bemærkning).

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Jeg vil gerne igen oplyse over for fru Anne Grete Holmsgård, at jeg citerede konstitueret landsdommer Gorm Toftegaard Nielsens kronik fra i går.

Sønderby (V):

Der skal ikke være nogen tvivl om venstres stilling med hensyn til forurening: vi har gentagne gange i nøje overensstemmelse med alle folketingets partier sagt, at det ikke skal kunne betale sig at forurene, og det gælder også offentlige myndigheder, men det er jo sådan set ikke det, sagen drejer sig om.

Det, det drejer sig om, er det beslutningsforslag, som hr. Bernhard Baunsgaard på det radikale venstres vegne har fremsat, og ministeren sagde, at han var enig i intentionerne i forslaget. Det er venstre også, hvis intentionerne i forslaget er at forbedre miljøet, men

jeg kunne have lyst til at citere Politiken, som i hvert fald ikke har ord for at være en venstreavis, en regeringsavis. Den skriver den 2. april 1986, da denne diskussion blev rejst:

»Desværre må vi konstatere, at udtalelser afslører, at for mange i folketinget er parate til de lette og lidt poppede løsninger.«

Jeg har ikke sagt, at det er intentionerne med dette forslag; jeg har sagt, at intentionerne med forslaget er, at det ikke skal kunne betale sig at forurene.

Men diskussionen om en skærpelse af miljølovgivningen er jo ikke noget nyt tema her i salen, og hr. Bernhard Baunsgaard vil kunne se af de debatter, der har været, at alle partier er enige om den holdning, jeg nævnte før, nemlig at det ikke skal kunne betale sig. På baggrund af disse debatter har vi ændret miljølovens straffebestemmelser i 1984, og den lovændring, der kom, er bygget op på den betænkning, som også er nævnt i beslutningsforslaget, og som det radikale venstre jo også stemte for. Der er altså mulighed for at idømme fængselsstraf i op til 1 år – det gælder også ledere af virksomheder – og derfor er vi enige med ministeren i, at det er for tidligt på nuværende tidspunkt at begynde at spørge, om den lovændring har fået den tilsigtede virkning. Men det er også rigtigt, som ministeren sagde, og som flere har været inde på, at vi arbejder effektivt i miljøudvalget. Vi arbejder med mange lovforslag, vi diskuterer også ændringer af godkendelses- og tilsynsprincipperne, og derfor er det altså et seriøst udvalg, der arbejder med disse spørgsmål, og jeg tror, at det når nogle løsninger, som alle kan være tilfredse med.

Den debat, der er rejst her, har rejst det spørgsmål, om bødeniveauet er højt nok, og om straffene er strenge nok, men som sagt må det afgøres ved den gældende lov, og så vil vi senere sammen med det øvrige udvalg og sammen med ministeren vurdere, om den lovændring, vi lavede, og som trådte i kraft i 1984, har haft den tilsigtede virkning, men vi vil ikke på nuværende tidspunkt være med til at foretage nogen ændringer, og derfor vil vi afvise forslaget.

Leif Hermann (SF):

Det radikale venstre har vistnok altid ønsket at fremstå som et parti med en skarp

[Leif Hermann]

miljøpolitisk profil. Bortset fra i 1973, da man ikke kunne stemme for miljøloven – vist fordi landbruget dengang ikke rigtig kunne lide det – tror jeg nok, at man egentlig kan skrive under på, at den karakteristik med den skarpe miljøpolitiske profil er rimelig.

Vi har da også ved forskellige lejligheder haft den glæde at kunne regne det radikale venstre med i selskabet af partier, der tog miljøpolitikken så alvorligt, at vi kunne skabe det, som undertiden hedder det grønne flertal. Dette flertal har også været i stand til at skabe rimelige resultater af de oplæg, der er kommet fra ministrene, og de oplæg, som vi også selv som partier har fremsat i form af private forslag. Den seneste indsats var finansieringen af landbrugsmiljøstøtteleven, men derudover kan jeg også nævne, som miljøministeren har gjort det, håndhævelsesloven fra 1984, som jo er konsekvensen af den betænkning, hr. Bernhard Baunsgaard har fået øje på.

Det radikale venstre har også været foran i spørgsmålet om naturgenopretning og meget godt med, synes vi, i marginaljordsproblemerne. Det har ikke været nemt med denne balancegang mellem opposition og regering, men alt i alt kan man vistnok sige, at det indtil nu er lykkedes rimelig godt.

Der var nogle af os, der blev noget forbløffede, da hr. Bernhard Baunsgaard i marts, da vi diskuterede miljøministerens forslag til ændring af tilsynet i miljøsager, entrede talerstolen og forlangte Århus universitets komplet sagesløse rektor sat i fængsel. Debatten handlede ikke om strengere straffe, den handlede om forudsætningerne for en egentlig fornuftig retshåndhævelse, hvor domstolene er det sidste led. Et forbedret tilsyn først og fremmest, og dette emne har optaget folkettingen ved ikke mindre end 4 lovforslag, så dér har der faktisk været al mulig grund til, at det radikale venstre har gjort regnebrættet op, er gået med og har givet nogle signaler om en klar og tydelig skærpelse af forudsætningerne for at straffe.

Socialistisk folkeparti har tidligere fremsat forslag om at tage fat på det problem, at politiets og anklagemyndighedens ressourcer og organisation måske ikke var voldsomt velegnede til at behandle miljøsager – ja, vi har oven i købet foreslået obligatorisk konfiskation af fortjenesten ved miljølovsovertrædelser. Også ved disse lejligheder har det radi-

kale venstre haft en helt åben mulighed for et tydeligt og konstruktivt engagement.

Dengang vi i februar 1985 førstebehandlede beslutningsforslaget om politiets og anklagemyndighedens indsats i disse sager, kom hr. Bernhard Baunsgaard på talerstolen og udtrykte sig umådelig nedladende. Hr. Bernhard Baunsgaard fortalte, at vi vist havde taget en gevaldig mundfuld – ja så gevaldig, at hr. Bernhard Baunsgaard fandt anledning til at tvivle på, at vi havde været helt nede i det, vi faktisk havde fremsat forslag om. Dengang var hr. Bernhard Baunsgaards opskrift på disse spørgsmål »bedre oplysning og opdragelse af ungdommen«.

I dag har piben unægtelig fået en noget anden lyd. De unges opdragelse og folkeoplysning er knap så interessant. Nu skal der straffes, og derfor har hr. Bernhard Baunsgaard og den øvrige radikale folketingsgruppe – nej, vist ikke den hele, men en del af den – taget en ordentlig mundfuld, for nu at bruge hr. Bernhard Baunsgaards eget udtryk. Det er et pålæg til regeringen om at gennemgå ikke blot miljøbeskyttelsesloven, men hele miljøbeskyttelseslovgivningen, og det må man vistnok sige er en mundfuld af dem, der kan vaske sig. Det er noget andet end den gang pilleværk, vi andre sidder og roder med i øjeblikket, og man tænker så: her må der virkelig være tanker bagved, og prøver på at hitte ud af, om der skulle have indsneget sig et par konkretiseringer i hr. Bernhard Baunsgaards malende håndbevejelser.

Det har der ikke. Hr. Bernhard Baunsgaard har fundet en betænkning fra 1983 og revet to tilfældige uddrag ud af den uden at begrunde, hvorfor de er sat med ind som bemærkninger.

Og så griber hr. Bernhard Baunsgaard ned i lige præcis de to ting, vi har gjort noget ved. Det er selvfølgelig forfærdelig uheldigt, at det er sket. Man kan så sige, at det kunne hr. Bernhard Baunsgaard måske have opdaget noget tidligere, for vi er faktisk nogle, der har gjort opmærksom på det, så der har været lejlighed til at tage forslaget tilbage.

Konklusionen af disse bemærkninger må være, at hr. Bernhard Baunsgaard skylder os en endog meget god forklaring på, hvorfor vi nu skal bruge tid på dette slet gennemarbejdede beslutningsforslag, når det radikale venstre nøjagtig lige så godt konkret kunne støt-

[Leif Hermann]

te de stramninger i de foreliggende lovforslag, som nogle af os har ønsket.

Vi må have en rigtig god forklaring, som vi kan godtage, og kan vi ikke få den, kan man vist næsten sige til hr. Bernhard Baunsgaard, selv om udtrykket ikke er særlig parlamentarisk, at han faktisk burde skamme sig.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Nu har jeg ved flere lejligheder bemærket, at hr. Bernhard Baunsgaard er en af de personer her i folketinget, der normalt er meget hård over for det, han betegner som sjuske og ugennemarbejdede forslag. Det mener jeg også der kan være god grund til at være, med de undtagelser, der består af lovforslag, som kan betegnes som akutte forslag, og som skal hurtigt på bordet, således at det kan være vanskeligt for folketingets medlemmer – eller i hvert tilfælde dem af dem, der ikke sidder i et regeringsparti – at nå at få foretaget en teknisk gennemarbejdning af forslagene.

Nu kan dette forslag imidlertid næppe betegnes som noget særlig akut forslag. Det er jo ganske tydeligt baseret på retshåndhævelsesbetænkningen fra 1983. Jeg erkender, at den kom sent i 1983, men det var dog i 1983. Der er altså immervæk gået godt og vel et par år, siden den kom på bordet. Så hverken med hr. Bernhard Baunsgaards egen målestok for, hvad han plejer at betegne som sjusket, eller med min målestok for det, skønt jeg er lidt mere modereret, synes jeg dette forslag lever op til det, man normalt ville betegne som kvalitetsarbejde.

Hr. Bernhard Baunsgaard har som sagt brugt det meste af sine bemærkninger på at citere fra retshåndhævelsesudvalget, og det kan naturligvis være udmærket, det blev der sagt meget glimrende om. Men desværre har hr. Bernhard Baunsgaard altså ikke bemærket, hvad miljøministeren jo allerede fra starten gjorde klart, nemlig at der blev foretaget en række lovændringer i miljøbeskyttelsesloven i 1984 med virkning fra 1. august 1984. Og interessant nok er det faktisk nogle af de ændringer, som hr. Bernhard Baunsgaard selv har ment var så vægtige, at de skulle omtales i bemærkningerne.

Det gælder bl.a. spørgsmålet om at ændre § 83 i miljøbeskyttelsesloven, herunder stk. 1,

pkt. 4, hvor det er blevet præciseret, at det er forbudt at drive en virksomhed, en kapitel 5-virksomhed, der ikke har fået en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelsesloven. Det er en ting, hr. Bernhard Baunsgaard selv nævner som nødvendig at ændre. Det blev altså ændret for et par år siden.

Det gælder også forslaget om, at det præciseres, at straffen kan stige til hæfte eller fængsel, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der er voldt betydelig skade på miljøet eller opnået betydelig økonomisk fordel ved overtrædelsen. Det blev også ændret med virkning fra 1. august 1984 – det er også § 83 i den nuværende miljøbeskyttelseslov.

Derimod blev der ikke gennemført en obligatorisk konfiskation. Det stillede vi den gang forslag om, men det faldt. Hvis det nu var obligatorisk konfiskation, hr. Bernhard Baunsgaard gerne ville have, ville det imidlertid være dårligt at tage sit udgangspunkt i netop retshåndhævelsesbetænkningen, fordi den netop ikke foreslår obligatorisk konfiskation, men påpeger problemerne i forbindelse med manglende anvendelse af de almindelige konfiskationsbestemmelser i lovgivningen.

Jeg skal i øvrigt lige nævne, at forældelsesfristen også blev ændret fra 2 år til 5 år ved den pågældende lejlighed, så jeg går ud fra, at det også er et overstået kapitel.

Tilbage står altså bl.a. konfiskationen, som jo kunne være væsentlig, og som det ville være interessant at diskutere for os her på stedet.

Tilbage står også spørgsmålet, om det, hr. Bernhard Baunsgaard vil med dette forslag, er en forøget strafferamme. Jeg har endnu ikke hørt hr. Bernhard Baunsgaard sige det. Hvis det er det, vil jeg endnu en gang sige, at det er meget dårligt at tage udgangspunkt i netop retshåndhævelsesbetænkningen, der klart siger, at man ikke anbefaler en forøget strafferamme. Men hvis det er det, hr. Bernhard Baunsgaard er ude efter med sit forslag, synes jeg, det ville være rart, at vi fik det frem her på stedet.

Pointen kunne naturligvis også være, at forslagene går ud på en skærpeelse af miljølovgivningen. Så det er muligt, at det slet ikke er miljøbeskyttelsesloven, vi diskuterer i dag, men kemikalieloven og alle de andre love, der er inde under området. For jeg går

[Anne Grete Holmsgård]

ud fra, at hr. Bernhard Baunsgaard er orienteret om, at bl.a. det radikale venstre og resten af folketingets partier i øjeblikket forhandler intensivt om de fire lovforslag til ændring af miljøbeskyttelsesloven, som har været til førstebehandling for flere måneder siden, og hvor vi nu forsøger at få alle de nødvendige ændringsforslag ind, som skal medføre, at man får et aktivt tilsyn, der jo er hele hovedforudsætningen for, at man overhovedet kan få en rimeligt anstændig retshåndhævelse på dette område.

Steffensen (KrF):

Kristeligt folkeparti er enig med hr. Bernhard Baunsgaard og forslagsstillerne i øvrigt i, at domstolene indtil i dag har taget for let på miljøsager i de domme, som er blevet afsagt indtil i dag. Det har hele folketinget været enig i, og det var jo baggrunden for, at vi forrige år netop ændrede miljøloven på dette område.

Derfor kan jeg sige, at vi helt deler de synspunkter, der er kommet til udtryk både fra ministeren og fra de fleste ordførere, nemlig at det må være rimeligt, at vi nu giver domstolene den fornødne tid til at indstille sig på de nye signaler, som altså er givet. Derfor synes jeg, det var rart at høre, at ministeren sagde, at man om et, højst to år kunne vende tilbage til sagen og se, om det så ikke havde fået den ønskede virkning, som folketinget regnede med og tillagde det ved revisionen i 1984.

Vores holdning til forslaget her er, at det bør afvente det resultat, som må komme af den stramning, som vi altså foretog i fællesskab i folketinget i 1984.

Ove Jensen (FP):

Om 50 eller 100 år vil skoleeleverne i historietimerne blive undervist om den mærkelige periode i danmarkshistorien, da hele den danske befolkning blev grebet af et sandt miljøhysteri, som resulterede i, at man kastede en stor part af alle, som havde noget med produktion at gøre, i fængsel, uanset om det var produktion inden for landbrug eller industri.

Skoleeleverne vil sikkert også kunne læse i historiebøgerne om, hvordan den resterende del af dem, som havde noget med produktion at gøre, og som endnu ikke var blevet

pågrebet af miljøbetjentene, i panisk angst flygtede ud af landet, og hvordan det hele til sidst resulterede i, at der ingen produktion var i landet, at der ingen fødevarer var, og at en udsultet befolkning til sidst begyndte at blive lidt fornuftig igen.

Historiebøgerne vil sikkert også kunne berette om, hvordan folketinget først i 1990'erne i enighed vedtog, at samtlige husdyr i Danmark skulle aflives, fordi de var for farlige for grundvandet og skabte forurening. Det er noget i den retning, vi bevæger os henimod.

Jeg skal gøre det kort med at sige, at fremskridtspartiet ikke vil være med til dette miljøhysteri. Der er vel ingen, der ikke ønsker at bevare et sundt og et rent miljø, men det skulle vel ikke forhindre, at vi bevarer den sunde fornuft, og der er ærlig talt noget, der tyder på, at et meget stort flertal her i folketinget helt har forladt den.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Den sidste ordførers indlæg var jo særdeles bemærkelsesværdigt. Han var den eneste af ordførerne, der skarpt tog afstand fra, at der skete noget på miljøområdet. Lad mig notere det først.

Lad mig dernæst notere, at det også var i skarp modstrid med den indstilling, som kom til udtryk gennem fremskridtspartiets stifter, hr. Glistrup, der sagde, at han ville kritisere alt, hvad de andre havde pålagt af udgifter; der var blot én ting, der måtte skærpes, det var miljølovgivningen. Men så langt er fremskridtspartiet altså kommet fra hr. Glistrup. Det er i visse retninger aldeles udmærket, men det eneste punkt, hvor det er kedeligt, er miljølovgivningsområdet, og dér er det altså lykkedes for hr. Ove Jensen at placere fremskridtspartiet langt fra hr. Glistrup, hvor han havde et fornuftigt standpunkt.

De øvrige ordførere var tilsyneladende alle sammen enige om, at der bør ske noget på miljølovgivningens område; praktisk talt alle ordførere sagde, at de enten havde stået bag eller selv fremsat lovforslag, og derfor kunne vi fra radikal side bare nøjes med at stemme for dem, så var den hellige grav vel forvaret, og Danmark blev rent. Sådan er det desværre ikke. Grunden til, at jeg har syntes, at det måtte siges meget klart til offentligheden, at

[Bernhard Baunsgaard]

det her er nødvendigt, at folketinget besinder sig og tager helt anderledes skrappe midler i brug, er, at ødelæggelsen af det danske miljø fortsætter, og at de lovforslag, man har vedtaget for at rette på det, ikke er tilstrækkelig gode, og jeg troede, det var skrevet så klart, at mine folketingskollegaer ville forstå det. Lad mig nævne, hvad det er, jeg har talt om gennem de citater, jeg har taget fra betænkningen.

I indledningen citerer jeg:

»Spørgsmålet om at placere strafværdigheden af disse overtrædelser ... er i høj grad ... et politisk spørgsmål.«

Det har vi klaret, er svaret. Ja, det har man klaret, og den konservative ordfører har oven i købet læst kronikken. Jeg ved ikke, om det var en tilfældighed, at artiklen ikke blev placeret ved hjælp af sin overskrift, men det er lige netop det, dette afsnit drejer sig om. Kronikken hedder nemlig »Kommunalpolitikernes friløb«. Man vedtog, at kommunalpolitikere nu skulle til at tage et ansvar. Hvordan skulle det så praktiseres? Ja, sørge de ikke for at overholde de love, som de var sat til at varetage, når de var valgt til en kommunalbestyrelse, kunne de straffes. Der var bare én betingelse, nemlig at amtsrådet kunne fritage dem, og det gør amtsrådet. De kender jo udmærket Jensen, Hansen og Nielsen; det er pæne mennesker, så det er synd, at de skulle straffes. Vi har haft en klar, oplagt sag, hvor en kommunalbestyrelse med borgmesteren i spidsen klart har overtrådt de love, man var sat til at føre tilsyn med blev overholdt. Der var forsøgt rejst straffesag mod dem, og hvad gør tilsynsrådet så? De siger: nej, i dette tilfælde skal der alligevel ikke ske noget. Hvornår skal der så ske noget, når der ingen tvivl er om, at man overtræder det, man er sat til at varetage? Derfor var det ikke nok.

Det næste, jeg har forsøgt at fortælle er nødvendigt her, er, at man gør det helt tydeligt, at det er meningen, miljølovgivningen skal overholdes, dette, at man ikke tilsviner naturen, så man ikke ser en gentagelse af det, som folketinget allerede i 1953 var inde på, da venstres fiskeriminister så klart kunne sige: jeg forstår ikke, at en stor virksomhed, tilmed ejet af Århus universitet, kan bære sig sådan ad, hvor et folketingsmedlem står op og spørger, om ministeren ikke er bange for, at det gentager sig, når man nu flytter fra

Roskilde Fjord, efter at den er ødelagt, til Limfjorden. Det spørgsmål blev stående ubesvaret. Et halvt år efter kendte man svaret. Jo, de gentog fornøjelsen deroppe.

Men hvordan behandler man så sådan noget i dag? I Jyllands-Posten for den 29. april 1986 – det var altså i går – er omtalt en sag fra Ålborg, hvor socialdemokrater og konservative finder sammen om at nedstemme et forslag fra SF-rådmanden, der har ansvaret, til sikring af en losseplads, der skal modtage 4.000 m³ fenolholdig jord og 3.000 m³ giftigt sandblæsningsaffald årlig. Hvad gør så flertallet bestående af socialdemokrater og konservative? De rotter sig sammen, prøver på at fratage SF-rådmanden ansvaret for, at det er i orden, og pålægger derefter rådmanden at søge dispensation fra at foretage sikringer – herregud, det er jo kun et par år!

Det er tilstanden på dette område, og det, der er det egentlige i den kronik, som den konservative ordfører var inde på, er, at så længe, man ikke tager det alvorligt fra magthavernes egen side, så sker der ikke noget, så kan domstolene ikke, hvis de skal være i overensstemmelse med ret og rimelighed, dømme hårdere, end de gør i dag. Det er den tilstand, vi skal have rettet.

Når jeg så udførligt citerer det, der er sagt i betænkningen om, at bøderne er for milde – noget, som alle, også kommunalbestyrelsernes repræsentanter, alle undtagen justitsministeriets repræsentant, tilslutter sig – så er det, fordi man ud over at skærpe selve straffebestemmelserne i miljøbeskyttelsesloven har talt om, at det er nødvendigt at ændre straffeloven, hvor det udtrykkeligt siges, at det vil være hensigtsmæssigt og formentlig nødvendigt, at der i selve straffeloven kommer en ændring ind om, at almenfarlige forbrydelser også omfatter miljøforbrydelser.

Jeg kan kun sige, at jeg håber, at et folketingsflertal vil besinde sig og vil forstå, at det, man har gjort hidtil i den bedste mening, er aldeles utilstrækkeligt, og at det ikke klarer ved, at man beder en minister på miljøområdet om at skærpe sin lovgivning. Det er ikke nok. Vi er nødt til at have indenrigsministeriet og justitsministeriet med, uanset hvad justitsministeriet selv mener om det.

Må jeg rette enkelte fejltagelser fra SF-ordføreren: Århus universitets rektor er aldeles ikke uvedkommende og uden ansvar. År-

[Bernhard Baunsgaard]

hus universitets rektor er eneaktionær i kraft af at være leder af universitetet. Jeg har set, at man fra Århus universitet for at slippe uden om dette at være eneaktionær nu udbyder aktier i frit køb fra Cheminova, men de er eneaktionærer i dag.

Driften skal også kunne straffes. Det var derfor, jeg citerede det afsnit af betænkningen, og jeg giver fru Anne Grete Holmsgård ret i, at jeg burde have føjet til, at man allerede har set på det i folketinget, men nu skal det også til at virke.

Det sidste, jeg vil sige i denne omgang, er, at straffeloven bør ind i billedet – det er justitsministeren – og indenrigsministeren skal ind i placeringen af ansvaret på kommunalbestyrelsesmedlemmer. Vi kan ikke klare os med, at kommunalbestyrelsesmedlemmer er fri for straf.

Der opstår et spørgsmål om de folkevalgte, men borgmesteren og rådmændene er i hvert fald ikke folkevalgte i den forbindelse på samme måde som et almindeligt kommunalbestyrelsesmedlem. Kan ikke andre blive pålagt et ansvar – og jeg mener her et personligt ansvar – må det kunne blive rådmænd og borgmester.

Hr. Sønderby fra venstre citerede en leder i Politiken fra den periode, hvor trykkeriarbejderne forsøgte at monopolisere rengøringen i trykkerihallen i Politiken og derfor ikke tillod, at de fleste af os fik læst Politiken, en leder, der talte om de lette løsninger, som flertallet i folketinget faldt for. Ja men skal det ikke være de sidste? Og så skulle man stille sig selv det spørgsmål: er man ved at gentage fejltagelsen?

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Hr. Bernhard Baunsgaard og hr. Leif Hermann har været inde på spørgsmålet om visse grove miljøforbrydelser, og det kunne f.eks. være forgiftning af drikkevandet. De er allerede omfattet af straffelovens kapitel om almenfarlige forbrydelser, men kapitlet dækker ikke alle de grove miljøforbrydelser, vi i dag kan tænke os. Det udvalg, der afgav betænkning nr. 981 fra 1983 om håndhævelse af bygge- og miljølovgivningen, var også inde på den tanke, om man eventuelt kunne indsætte en generel bestemmelse i straffeloven om særlig grove miljøforbrydelser.

Jeg kan give den oplysning, at justitsministeren i 1984 har fulgt dette op ved at bede straffelovrådet om en udtalelse om denne tanke og om en eventuel almindelig gennemgang og revision af straffelovens kapitel om alment farlige forbrydelser.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg beder undskyldte, hvis det blev udlagt på den måde, at det var miljøministerens skyld, at der ikke var sket noget på straffelovens område, for det var ikke meningen.

Det er derfor, mit beslutningsforslag ikke retter sig til miljøministeren, men til regeringen. Det er naturligvis justitsministerens område, det er justitsministerens ansvar. Jeg synes, det er rigtigt, at han spørger straffelovrådet. Det er bare det, at det var i 1983, vi fik betænkningen. Hvor længe skal vi vente, i betragtning af hvad der sker? Ødelæggelse af Roskilde Fjord: tusind fiskere arbejdsløse. Det er ikke siden lykkedes at genskabe fiskebestanden. Nu har man ødelagt Limfjordens vestlige del, og man har taget fat på Vesterhavet.

Hvor meget af den slags skal vi opleve? Hvor mange gange skal vi som med Superfos i Fredericia se en kommunalbestyrelse forhøje den grænse, de har fastsat for udledning af giftige stoffer, så snart de bliver klar over, at den overtrædes? Hvor mange gange skal vi opleve det?

Hvor mange gange skal vi opleve, at amtsrådet, som f.eks. Århus amtsråd, ikke engang vil opfylde sin pligt til at føre tilsyn og give påbud i et sådant omfang, at miljøministeren kan undlade at gribe ind? Hvor mange gange skal vi opleve sådan noget, før man tager det alvorligt og virkelig tager fat over en bred front og ikke nøjes med smårettelser hist og her i miljøloven?

(Kort bemærkning).

Sønderby (V):

Det er til hr. Bernhard Baunsgaard, for det meste af mit indlæg brugte jeg til at fortælle, at vi selvfølgelig er opmærksom på alle de problemer, der er, og at vi i miljøudvalget er i fuld gang med at løse dem.

Hr. Bernhard Baunsgaard bruger kun halvdelen af det citat, jeg brugte fra den arti-

[Sønderby]

kel i Politiken, som kom, dengang Politiken ikke kom alle steder. Man starter med at sige, at den radikale Bernhard Baunsgaard søgte i påsken at slå en socialdemokratisk miljøordfører af marken – og så siger man: der er for mange i folketinget, der er parat til lette og lidt poppede løsninger. Det var egentlig det sidste, jeg tænkte på, for vi erkender alle sammen, at der er et problem her, men denne sag blev ligesom kørt op på, at det var hr. Bernhard Baunsgaard, der var opmærksom på det. Vi er alle sammen opmærksom på det, og derfor sagde jeg også i min slutbemærkning, at det måske havde sat nogle ting i sving, men at vi nu må se, om den lov, som ministeren nævnte, virker.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg kan jo desværre ikke indregne hr. Sønderby blandt de venstremænd, der tager dette så alvorligt, at de sætter ind meget hårdt og meget effektivt. Jeg kan oplyse hr. Sønderby om, at i Ålborg var venstre med i aktionen for at sikre, at SF-rådmanden fik sin vilje, så der blev foretaget den nødvendige miljøbeskyttelse.

Jeg har nævnt, at det var venstres fiskeriminister, Knud Rée, der i 1953 meget klart sagde, at store virksomheder ikke kan være bekendt at optræde på den måde over for Danmark.

Jeg ville ønske, at det vil omsætte sig for hr. Sønderbys vedkommende i, at man gik alvorligt ind i dette og sammen med mig krævede, at der nu gøres den indsats på den brede front, som er nødvendig, før vi får ødelagt endnu mere af den danske natur.

Hjortnæs (S):

Jeg har jo så meget veneration for hr. Bernhard Baunsgaard, at jeg gerne vil forstå, hvad det er for meldinger, hr. Bernhard Baunsgaard vil have ud.

Det moraliserende kender vi jo. Det er jo en form, som hr. Bernhard Baunsgaard har tillagt sig gennem årene, og den er ikke blevet mildere, vil jeg sige, med årene. Men hvis vi nu ser bort fra denne tilbøjelighed, har hr. Bernhard Baunsgaard så et reelt budskab? Har hr. Bernhard Baunsgaard en reel politisk melding, som han gerne vil have afgivet?

Jeg lytter, jeg lytter, jeg lytter, og jeg hører ikke nogen reel melding.

Det må da være gået op for hr. Bernhard Baunsgaard, at vi er på vej på en lang række områder, startende med 1984 og alt, hvad der i øvrigt sker. Det er smårettelser, siger hr. Bernhard Baunsgaard, det er smårettelser. Der må noget stort til, noget rigtig stort. Hvad er det for noget stort noget, hr. Bernhard Baunsgaard? Hvad er det for noget stort noget? Kan man ikke få det at vide? Hr. Bernhard Baunsgaard har jo også haft mulighed for at tænke siden 1983 – det er ikke kun straffelovrådet og andre, der har haft mulighed for måske at arbejde lidt langsomt, og det er klart, der er ting, der godt kunne gå lidt hurtigere osv., og jeg har ind imellem også været meget kritisk over for miljøministeren.

Men nu er det jo hr. Bernhard Baunsgaard og hr. Bernhard Baunsgaards visioner på dette område. Hr. Bernhard Baunsgaard melder sig i debatten, og alt det dér småskidt duer ikke. Nej, nu er det det store, det afgørende. Hvad er det så, hr. Bernhard Baunsgaard, kan vi ikke få det at vide, sådan at et, hvis jeg må tillade mig at sige det, sådan normalt tænkende individ som jeg vil være i stand til at forstå budskabet?

Leif Hermann (SF):

Jeg tror nok, at man her i anden omgang måske bør være lidt venligere i tonen, selv om jeg ikke synes, at den forklaring, hr. Bernhard Baunsgaard diskede op med, var videre fyldestgørende.

Jeg forstår hr. Bernhard Baunsgaards engagement, og ingen kan vel bedre end jeg bruge det samme tonefald og vel i nogen grad det samme ordvalg, når vi taler om kommunernes medansvar for den omfattende forurening, vi er og har været vidne til. Men hr. Bernhard Baunsgaard må undskylde mig. I sin tid, da jeg kom herind, forstod jeg, at jeg skulle sammenligne hr. Bernhard Baunsgaard med en bulldog, men jeg har nu aldrig været ude for bulldogger, der taler med to tunger.

Hr. Bernhard Baunsgaard var inde på referatet af den sag, som ikke vedrører en overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven, men af by- og landzoneloven, nemlig sagen fra Trehøje kommune, og da var hr. Bernhard

[Leif Hermann]

Baunsgaard inde på, at det er lidt uheldigt, at tilsynsrådet, ikke amtsrådet, har vetoret i disse sager.

I 1984, da vi vedtog en ændring af den kommunale styrelseslovs § 61 c, fremhævede socialistisk folkeparti betænkelighederne ved denne vetoret. Må jeg have lov til at spørge hr. Bernhard Baunsgaard om det radikale venstres holdning til den betænkelighed? Må jeg have lov til at spørge hr. Bernhard Baunsgaard konkret: vil det radikale venstre være med til at fjerne denne vetoret i dag? Vil det radikale venstre være med til at ændre på den forældelsesfrist, vi i 1984 ønskede anderledes opstillet, så den var mere effektiv end den forældelsesfrist, der nu står i miljøbeskyttelsesloven, men som dog blev ændret i skærpende retning i 1984? Vi stillede et ændringsforslag om det i 1984; det blev nedstemt bl.a. med det radikale venstres stemmer.

Hr. Bernhard Baunsgaard må vedstå sit politiske ansvar som medlem af en gruppe, der er anbragt her i folketinget, og så spare os andre for den slags soloprægede numre.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg vil starte med at opfordre hr. Bernhard Baunsgaard til at komme ned fra de der nærmest religiøst lyriske højder, han har befundet sig i den største del af tiden her, komme ned på jorden og få fortalt os præcis, hvad det er for nogle ændringer i den kommunale styrelseslov inden for straffeområdet og inden for miljøbeskyttelsesloven, hr. Bernhard Baunsgaard egentlig gerne vil have gennemført.

Hr. Leif Hermann har allerede spurgt hr. Bernhard Baunsgaard, om han er kommet på bedre tanker, siden der blev gennemført en ændring af styrelseslovens § 61 for et par år siden. Jeg synes, det er helt fint, hvis hr. Bernhard Baunsgaard nu vil være med til at sikre, at tilsynsrådet ikke har nogen vetoret, og jeg stiller mig gerne til rådighed med hensyn til udformningen af dette lille simple ændringsforslag, hvis det er den tekniske ekspertise, det kniber med i øjeblikket. Det vil kunne lade sig gøre ganske enkelt.

Med hensyn til straffeloven synes jeg, det er meget besynderligt, at hr. Bernhard Baunsgaard ikke på noget tidspunkt har forsøgt at henvende sig til justitsministeren, som mulig-

vis ikke er her i øjeblikket, men dog har været her under langt den største del af behandlingen, og f.eks. forhørt sig om, hvordan man kunne udforme et ændringsforslag her og nu, når hr. Bernhard Baunsgaard er utilfreds med, at straffelovrådet ikke er kommet længere, end det er på dette område. Jeg er sikker på, at et sådant forslag ville kunne diskuteres på en helt anderledes grundig og jordnær måde end disse underlige højtflyvende ting.

Og så synes jeg egentlig, det er meget underligt, når hr. Bernhard Baunsgaard siger: ja, ja, det er meget godt, at et flertal har gjort et eller andet, men det er ikke nok. Hvad er det, der ikke er nok? Hvad præcis er det, der ikke er nok? Jeg har bemærket, at hr. Bernhard Baunsgaard overhovedet ikke har omtalt det fundamentale problem, tilsynsproblemet, men jeg går stadig væk ud fra, at hr. Bernhard Baunsgaard kommunikerer med det eller de radikale medlemmer, som deltager i at udforme ændringsforslag, forhåbentlig da, i øjeblikket til miljøbeskyttelsesloven, så tilsynsplikten bliver en aktiv pligt. Det er den faktisk i øjeblikket i lovteksten. Når den ikke er det i realiteternes verden, er det, fordi der mangler nogle ændringsforslag til miljøbeskyttelsesloven. SF og VS har fremsat forslag om det. Socialdemokratiet har fremsat forslag om det, regeringen har fremsat forslag om det, og vi ved sådan set alle sammen i miljøudvalget, hvad det er, der er i vejen. Men måske skulle hr. Bernhard Baunsgaard overveje at lade sig supplere ind i miljøudvalget for en periode. Det tror jeg ville kvalificere debatten.

Ove Jensen (FP):

Jeg skal gøre hr. Bernhard Baunsgaard opmærksom på, at der ingen som helst uoverensstemmelse er mellem det, som jeg har sagt her i dag, og det, som altid har stået i fremskridtspartiets miljøprogram, nemlig at vi går ind for, at vi skal bevare et rent miljø, og at forureneren selv skal betale for at få ryddet op efter sig; vi har heller ikke noget imod, at de, der laver alvorlige forureninger, bliver straffet, naturligvis ikke. Men vi er modstandere af det miljøhysteri, der griber om sig i øjeblikket, og som medfører, at man pålægger befolkningen en masse udgifter, der ikke har nogen som helst miljøforbedrende

[Ove Jensen]

konsekvenser. Vi er selvfølgelig også modstandere af, at man skal til at kaste folk i fængsel – og det er jo det, der er lagt op til her – uden at der er noget bevis for, at de virkelig har forurenset alvorligt. Vi er selvfølgelig også modstandere af, at man benytter den stemning, der efterhånden er oppisket i befolkningen, til at indføre nye afgifter som f.eks. den kunstgødningsafgift, som et flertal her i folketinget under påberåbelse af miljøhensyn har vedtaget skal indføres. Det vil jo ikke have nogen som helst forbedrende effekt på miljøet. Der vil blive brugt nøjagtig den mængde kunstgødning, som der er brug for.

Sådanne hysteriske tiltag er vi modstandere af, og vi er naturligvis også modstandere af hele den voldsomt store udgift, som man har pålagt landbruget – var det 3 mia kr. eller 3½ mia kr.? – til forbedring af møddingforhold osv. Det er en helt unødvendig udgift. Der er, som det er anført af mange, som har forstand på de ting, ingen som helst videnskabelig baggrund for de udgifter, man påfører landbruget her. Det er simpelt hen et udslag af det miljøhysteri, som vi i øjeblikket er udsat for, og det er vi modstandere af. Som jeg vistnok sagde i mit første indlæg også: der skal være fornuft i miljøpolitikken, og det er det, der mangler i allerhøjeste grad i øjeblikket.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Til hr. Ove Jensen vil jeg bare sige, at så vidt jeg opfattede, hvad der blev sagt, så er hr. Ove Jensen – og det er vel fremskridtspartiet – modstander af miljøødelæggelserne og enig i, at de, der ødelægger miljøet, skal straffes. Det er sådan rent principielt, ikke? Jeg kan se, at der bliver nikked, så det er i orden. Men man vil bare ikke, når det så kommer til praksis, være med til så meget som at sørge for, at de, der ødelægger miljøet og forurenar det, kommer til at betale, hvad det koster at genetablere det, og det er jo det, det drejer sig om med gødningsafgiften i landbruget. Bare denne bemærkning.

Derefter vil jeg gerne vende mig til socialdemokratiets ordfører, til SF-ordføreren og til VS. Lad mig først tage den meget morsomme og komiske bemærkning, som SF-ordføreren kom med om, at han havde dog aldrig truffet en bulldog, der talte med to tun-

ger. Var det ikke sådan, ordene faldt? Man kunne næsten spørge, om han nogen sinde har truffet en, der taler bare med én tunge.

Fra socialdemokratiet blev der spurgt, til trods for at det står i bemærkningerne, hvis man læser dem opmærksomt, og til trods for at jeg har sagt det én gang: hvad er det, der skal til? Jeg tror ikke, det er spor for tidligt at konstatere, at 1984-loven ikke var god nok. Der står deri, at kommunalbestyrelsesmedlemmerne kan straffes, men med hvad? Med bøde, hvis de ikke overholder lovgivningen. Det er for lidt. Det er en for ringe mulighed, vi har givet.

Jeg antydede også, hvordan jeg synes at skærpelsen skal foregå. Det er betænkeligt, at vi i kapitel 16 i straffeloven har indført, at de kommunalbestyrelsesmedlemmer, der erfarer noget i kraft af, at de er kommunalbestyrelsesmedlemmer, men har forbud mod at omtale det, kan straffes personligt. Jeg deler betænkeligheden ved i almindelighed at gøre valgte repræsentanter personligt strafskyldige. Jeg forstår godt, at man har indsat en klemme her, nemlig censuren fra tilsynsrådet, fra amtsrådet, sådan at amtsrådsmedlemmerne kan hindre, at deres kolleger i byrådene bliver hængt ud.

Men jeg sagde også før, at der er én gruppe af folk, som ikke blot er folkevalgte, men samtidig er ansatte. Det er borgmestrene og rådmændene. De kan og bør efter min mening gøres personligt ansvarlige, og jeg vil gerne være med til, at vi arbejder for at få et forslag i den retning, at borgmesteren, i det omfang han overhovedet kender til de beslutninger, der træffes, og rådmanden inden for sin afdeling gøres personligt ansvarlige. Det er ting, som vi ikke nåede i 1984, og hvor vi har konstateret, at når det drejer sig om en så oplagt sag, som vi har haft med overtrædelse af bygge­lovgivningen, hvor man har skudt alt til side, er det ikke godt nok.

Jeg sagde, at vi må have strammet op, sådan at straffelovens kapitel 20 kommer i anvendelse over for almenfarlige forbrydelser. Det må nævnes udtrykkeligt. Det kan godt være, at der er en masse andre ting, der skal rettes, for det er jo en meget gammel formulering, der står i de enkelte paragraffer, men bliver det ved med at trække ud med straffelovrådet, må vi tage det selvstændigt op og sige, at den gælder altså også det, og så kan vi tage de andre rettelser bagefter.

[Bernhard Baunsgaard]

Må jeg gøre opmærksom på, at når jeg har genfremført eksemplet med Cheminova, som jo er dømt af et internationalt tribunal, der har sagt, at der ikke kan være nogen tvivl om, at de har overtrådt loven, og så vidt jeg husker, står der også – det kan jeg nemt gå ned og slå op – at det må være ret bevidst, at det er sket. Vi må rette i selskabsloven. Deri står ganske vist allerede, at direktøren og bestyrelsen har ansvaret, men det må præciseres, at de har et personligt ansvar, sådan at man ikke mere kan skyde sig ind under, som Cheminova øjensynlig lægger op til nu, at de jo ikke ejer alle aktierne, så de kan ikke bestemme over alting. Direktøren og bestyrelsen har det personlige ansvar for, hvordan deres virksomhed drives. Det er selskabsretten, der skal rettes.

Jeg håber, det er nok til at fortælle, hvad det er, jeg ønsker der skal ske, og jeg gentager: dette samfund har en alt for lemføldig indstilling over for de ødelæggelser og forbrydelser, der sker mod naturen, skønt – som afdøde professor Løgstrup ved Århus universitet sagde det – vi er forargede, hver gang der sker et værtshusslagsmål og der smadres nogle møbler og noget inventar i øvrigt, glas osv.; dette står i skærende modsætning til, hvordan vi behandler samfundsstøtter, når de ødelægger naturen, skønt det første, at inventar smadres, er så let at rette op på i et industrisamfund, mens det sidste meget ofte aldrig kan genoprettes!

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Ja, nu nåede hr. Bernhard Baunsgaard frem til, at vi skulle til at ændre nogle grundlæggende forudsætninger for den type kommunestyre, vi har uden for magistratskommunerne, nemlig udvalgsstyret. Man kan jo ikke gøre borgmesteren umiddelbart ansvarlig for, hvad udvalget for teknik og miljø går og foretager sig, og det er jo typisk det udvalg, der på dette område fungerer. Det, jeg spurgte hr. Bernhard Baunsgaard om helt klart – og jeg synes ikke, det var noget voldsomt klart svar, han gav – var: skal den vetoet, som tilsynsmyndigheden har over for tiltalerejsninger, væk, eller skal den ikke væk? Vil hr. Bernhard Baunsgaard være med til at fjerne den, kan vi begynde at tale om tingene.

(Kort bemærkning).

Hjortnæs (S):

Nu vil jeg alligevel gerne have lov til at takke hr. Bernhard Baunsgaard, fordi jeg nu fik at vide, at alt det, som vi beskæftiger os med for øjeblikket for at få tingene præciseret og strammet op i miljøbeskyttelsesloven og andre steder, er sådan noget småtteri, men det med at få trukket kommunalbestyrelsesmedlemmer, virksomhedsejere og direktører ind med et personligt ansvar, det er det helt store. Det, der er det afgørende, er, at vi kan få mulighed for at putte dem i spjældet. Det forstår jeg er hovedbudskabet.

Jeg har ikke tilstrækkelig indsigt i, hvilke muligheder der er for dette i lovgivningen i dag, men jeg vil da gerne notere mig, at det er hr. Bernhard Baunsgaards indstilling, og så må vi jo gå ud fra, at hr. Bernhard Baunsgaard nu bruger lidt af den tid, som ikke blev brugt fra 1983 og indtil i dag, til at få dette nedfældet i nogle beslutningsforslag eller nogle lovforslag, som vi kan tage stilling til, og herefter kan vi så gå i gang med det, som er det egentlige og det væsentlige, nemlig at få ændret miljøbeskyttelsesloven her og nu for at få de regler præciseret, så domstolene får nogle klare regler at arbejde med. Det håber jeg så hr. Bernhard Baunsgaard vil medvirke til.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

På den ene side beskylder man mig for at være meget moralsk og pædagogisk, og på den anden side siger man, når jeg ganske klart siger, hvad det er, jeg ønsker: det kan jeg ikke forstå. Begge dele kan ikke være rigtigt.

Den pædagogiske fremstilling er netop særlig fremfor så mange andre fremstillinger ved sin klarhed.

Jeg sagde før meget tydeligt, at jeg ønskede, at borgmestre og rådmænd skulle gøres personligt ansvarlige. De er mere end blot folkevalgte, de er ansatte. De skal også kunne gøres personligt ansvarlige. Jeg ønsker ikke, at amtsrådets tilsynsråds vetoet, vil jeg gerne kalde det, skal gælde over for almindelige folkevalgte, men borgmesteren og rådmanden er mere end blot folkevalgte.

[Bernhard Baunsgaard]

I det tilfælde, som jeg talte om før, og som er så oplagt, fordi man helt klart vidste, at man overtrådte lovgivningen, var borgmesteren med, for ellers kunne det ikke være blevet vedtaget.

Så sagde hr. Hjortnæs: lad os dog nu samle os om at få ændret miljølovgivningen. Ja herregud, det kan vi såmænd godt, og så sker der ingenting. Læs kronikken, læs betænkningen igen, og se, at det, der er i vejen, er, at myndighederne, magthaverne, ikke selv tager dette alvorligt.

Under en diskussion, vi havde for nylig, påpegede den konservative ordfører, som er den samme, som er ordfører i dag, at det var nødvendigt, at også statsvirksomhederne blev gjort ansvarlige, når de svinede.

Det er nødvendigt, at også de kommunale virksomheder gøres ansvarlige, når de sviner, sådan at vi ikke skal opleve igen, at en kommunal virksomhed fritages for at overholde miljølovgivningen, blot fordi kommunen er medejer af den. Det er jo retstilstanden i dag. Så længe den består, får vi ikke domstolene – og jeg sagde i min indledning: med rette – til at gå hårdere til værks. Det er det, der skal ændres.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Ja, jeg tænkte det jo nok, og så må vi tage turen én gang til.

Kommunestyret, hr. Bernhard Baunsgaard, her i landet uden for magistratskommunerne er indrettet som et udvalgsstyre. Udvalgene afleder deres kompetence fra kommunalbestyrelsen og ikke fra borgmesteren. Det er sådan, at en lang række af de sager, vi beskæftiger os med inden for miljøområdet, er sager, der er truffet afgørelse om i de tekniske udvalg. Det er altså udvalgsmedlemmerne, der træffer disse afgørelser, og det samme gælder i amtsrådene. Her har vi slet ikke nogen magistratsordninger.

Så vil jeg gerne spørge hr. Bernhard Baunsgaard: når tilsynsrådet netop i den sag, som hr. Bernhard Baunsgaard refererede til, kan blokere – i denne sag var der tale om økonomiudvalget – for en tiltalerejsning – og det er det, hr. Bernhard Baunsgaard kritiserer – spørger jeg: vil hr. Bernhard Baunsgaard være med til at fjerne denne blokering? Ja, siger hr. Bernhard Baunsgaard, over

for borgmesteren. Ja men for så vidt man ikke kan gøre borgmesteren ansvarlig for noget i denne sammenhæng, må vi da have de ansvarlige frem, og det er det, der er problemet.

Sådan er reglerne, hr. Bernhard Baunsgaard, og det er ikke mig, der har opfundet dem. Hvis jeg havde opfundet dem, så de nok lidt anderledes ud. Men kan jeg ikke godt få at vide: kan vi få fjernet veto retten for det, hr. Bernhard Baunsgaard kalder »de almindelige kommunalbestyrelsesmedlemmer«, der efter styrelsesloven er ansvarlige?

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Nu ved jeg, at jeg ikke må sige, at det ærede medlem vrøvler, men det er svært at finde en anden betegnelse. Økonomiudvalget traf beslutningen. Hvem er formand for økonomiudvalget? Det er borgmesteren. Hvem er det, der sanktionerer, at man ikke overholder loven? Det er borgmesteren. Hvem er det, som jeg siger skal være personligt ansvarlig for det? Det er borgmesteren. Det er den samme person i alle tilfælde i netop den sag, vi diskuterer.

Jeg gentager: rådmand og borgmester skal gøres personligt ansvarlige. Vi kan ikke pålægge et menneske, der lader sig vælge til en kommunalbestyrelse, dette ansvar. I det tilfælde, at det er teknisk udvalg, vil der ske et referat til kommunalbestyrelsen, og borgmesteren må så gribe ind. Hvis det ikke sker i alle kommuner, kan jeg love for, at i det øjeblik vi går over til en anden ansvarsfordeling, skal det nok ske.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Og det skal så blive min sidste. Jeg vil gerne sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at dette er faktisk, for at sige det ligeud, noget pjat. Vi kan jo ikke give os til at ændre på grundlæggende regler i det danske kommunestyre, fordi hr. Bernhard Baunsgaard vil have strengere straffe i miljøsager. Og nu skal vi op at diskutere skærpeelser af miljølovgivningen.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

[Bernhard Baunsgaard]

For at selv ikke hr. Leif Hermann skal være i tvivl – men man kan selvfølgelig efterhånden godt begynde at spekulere på, om det mere er viljen end evnen, det skorter på –: det er borgmesteren, der har det fulde ansvar i disse sager. Borgmesteren må derfor forlange, at der refereres til ham. Vi kan ikke mere finde os i overtrædelser. Jeg kan gentage det, som den konservative ordfører sagde i den diskussion, som jeg refererede til før: det er nødvendigt, at det offentlige også får et ansvar.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgård (VS):

Helt ærligt: nu vil jeg opfordre hr. Bernhard Baunsgaard til at sætte sig ned og udforme den ændring, han gerne vil have lavet af den kommunale styrelseslov. Så skal jeg til gengæld love, at både SF og vi nok skal sørge for at få lavet ændringsforslag, der skærper miljølovgivningen, så hr. Bernhard Baunsgaard er fritaget for den del af arbejdet. Men nu kan jeg også forstå, at hele beslutningsforslaget i virkeligheden går på § 61 i styrelsesloven, og at det ved en fejltagelse er fremsat til den forkerte minister.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er sjældent, jeg får lejlighed til at se om fru Anne Grete Holmsgård, at hun er langsomt opfattende, men det må jeg konstatere i dag. Nej, mit beslutningsforslag går ikke på en eller anden paragraf i styrelsesloven. Det går bl.a. på det, det går også på straffeloven, og det går på mange andre ting, som jeg har sagt heroppefra. Det er ikke nok, at man piller en enkelt ting ud. Jeg skal da gerne gøre det, hvis bare det så var sådan, at de radikale og VS og SF, hvis man får SF med, tilsammen var et flertal, men det er vi jo desværre ikke.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 242:

Forslag til lov om ændring af lov om sømandsskat. (Konsekvensændringer som følge af skattereformen m.v.).

(Fremsat 23/4 86).

Lykketoft (S):

Da dette forslag som alle andre, der vedrører skattereformen, har været forhandlet i de partiers kreds, som har aftalt reformen, kan socialdemokratiet støtte dette forslag.

Det eneste, jeg vil føje til, er, at vi også er enige i de bemærkninger, ministeren gør i sin indledning om behovet for helt at afvikle det særlige administrationsapparat, som sømandsskatten i øjeblikket har, og integrere den i den almindelige indkomstskattelov.

Arne Lund (KF):

Skatte- og afgiftsministerens forslag til ændring af sømandsskatteloven er jo klart konsekvenslovgivning til den skattereform, som det parti, jeg repræsenterer, det konservative folkeparti, har været med til at gennemføre. Og jeg kan i klar konsekvens heraf anbefale ministerens forslag, der ene og alene drejer sig om tilpasning af sømandsskatteloven til skattereformen.

Kun et par enkelte bemærkninger. Jeg går ud fra, at den overgangsordning vedrørende negative kapitalindtægter, der er indeholdt i skattereformen, også kommer til at gælde de søfarendes renteindtægter og renteudgifter hidrørende fra deres lejlighedsvisse ophold i land.

Desuden vil jeg gøre den bemærkning, at der er grund til at takke skatte- og afgiftsministeren for, at han i sine indledende bemærkninger til lovforslaget giver udtryk for, at han vil forhandle med de søfarendes organisationer om forberedelse af en eventuel ophævelse af sømandsskatteordningen. Jeg tror, det er meget værdifuldt, at ministeren følger dette tilsagn, selv om det måske ikke